ИРГР - гр. Садово
Вх. № ДВ-236
19.06.2018 г.

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **"доктор"** в професионално направление 6.1 Растениевъдство научната специалност Селекция и семепроизводство на културните растения 04.01.05,

Автор на дисертационния труд:
Божидар Николов Кьосев

редовен докторант към Институт по Растителни Генетични Ресурси , гр. Садово

Тема на дисертационния труд: ОЦЕНКА НА ГЕНЕТИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В КОЛЕКЦИИ ОТ ПРИМИТИВНИ ХЛЕБНИ ПШЕНИЦИ

Рецензент: доц. д-р Христина Георгиева, ОСПЗ Пазарджик ДП, Растениевъдство, Растителна защита
определена за член на научното жури със заповед № НП -08-451 02.05.2018 год. от Председателя на ССА проф. Николов

1. Актуалност на проблема.

През последните години нарасна интересът към естествените, здравословни и лечебни храни. От друга страна примитивните пшеници са носители на ценни признаци, източници на изходен материал за нуждите на селекцията.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

С този труд се прави опит за оценка на генетичното разнообразие и определяне на генетичната идентичност в колекциите от примитивни хлебни пшеници при промяната в условията на Горно Тракийската низина през последните години.

Задачите включват морфологична и агрономическа характеристика на голям брой образци от двузърнест и еднозърнаст лимец и спелта съответно 39; 22 и 23 броя. Изпитваните образци са оценени по биохимични и технологични показатели; устойчивостта им на абиотичен и биотичен стрес при контролирани условия, както и на взаимодействието генотип среда на случайните фактори върху фенотипното проявление на проучваните стопански, биохимични и технологични показатели..

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е написан на 226 страници и включва 86 таблици плюс 3 броя с приложен характер;16 броя добре оформени фигури. Използвани са 356 литературни източника , от които само 38 на

кирилица, а 318 на латиница като са ползвани 6 броя електронни източника.

4. **Обсъждане на резултатите и използваната литература.**

Направена е почвено-климатична характеристика за анализираните години сравнена с тази от предшестващ над 200 годишен период.

Направеният преглед на годините , през които е изведен опита показват, че те са твърде различни , но са показателни за района и благоприятни за развитието на лимеца и спелтата.

Добре са отразени намерените морфологични и агрономически характеристики при изследваните видове. Всеки раздел завършва с точни изводи за практиката или селекцията. Направена е оценка на изпитваните образци по биохимични и технологични показатели; реакцията им към абиотичен и биотичен стрес при контролирани условия. Определена е генетичната идентичност на образците за сортова идентичност, както и устойчивостта към болести.

5. Приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд има научно-теоретични приноси и приноси с приложен характер

Научни приноси

Това са приноси с оригинален характер , които ще бъдат изходни за по следваща селекционна наша и чужда дейност, както и с потвърдителен характер за притежаваните качества при наличните към момента метеорологични условия

Научно-приложни приноси

Препоръчани са девет образци без наличие на глутен, които са подходящи за приготвяне на храни. Посочени са и образците с най-висок добив и тези с най-висок рандеман, както и тези с най-благоприятно съчетание на растеж и депресия. Излъчени са образци с перспектива за включване в селекцията при пшеницата

6. Критични бележки и въпроси.

При полските опити е необходимо по-добро свързване на морфологичните признаци с влиянието на метеорологичните условия в района през 2013/2015 г.

7. Публикувани статии и цитирания.

Публикувани са 3 броя статии като в една от тях кандидата е първи автор.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам,

че представеният огромен дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на ССА за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО.**

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на ас. Божидар Николов Кьосев образователната и научна степен **"*доктор*"** по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения" шифър 04.01.05

Дата: 19.06. 2018 г.
гр. Пазарджик

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:
/доц. д-р Христина Георгиева/